Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/633679
Zaaknummer : ACM/23/187181
Datum : 22 november 2024

Tarievenbesluit Westland Infra Netbeheer B.V. Gas 2025

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Achtergrond en systematiek 4
2.1 Achtergrond 4
2.2 Systematiek 4
3. Procedure voor de totstandkoming van dit besluit 5
4. Totstandkoming van de tarieven 6
4.1 Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties 6
4.1.1 Toepassing van de wettelijke formule 6
4.1.2 Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten 7
4.1.3 Conclusie 7
4.2 Tariefcorrecties 7
4.2.1 Correctie voor lokale heffingen 2023 8
4.2.2 Nacalculatie gewijzigd methodebesluit 2022-2024 8
4.2.3 Nacalculatie netverliezen gas 2023 9
4.2.4 Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen 2023 11
4.2.5 Nacalculatie invoeding 2023 12
4.2.6 Desinvesteringen gas en verwijderingskosten gasnetten 2023 12
4.2.7 Nacalculatie verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek klein- en grootverbruik 2023 13
4.2.8 Correctie reeds vergoede verwijderingskosten op verzoek 2021 14
4.2.9 Conclusie 14
4.3 Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties 14
5. Beoordeling van het tarievenvoorstel 16
5.1 Toetsingskader 16
5.2 Beoordeling van het voorstel 17
5.3 Conclusie 17
6. Dictum 18
Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2025 19
Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2025 20
Bijlage 3 – Relevante wettelijke bepalingen 21

1. Inleiding

1. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) stelt met dit besluit de tarieven vast die Westland Infra Netbeheer B.V. (hierna: Westland) met ingang van 1 januari 2025 ten hoogste in rekening mag brengen voor het uitvoeren van haar wettelijke taken. Dit zijn onder meer het transport van gas, het verrichten van de transport ondersteunende diensten en het verzorgen van een aansluiting.

2. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) heeft op 4 juli 2023 het methodebesluit regionale netbeheerders gas 2022-2026 vernietigd en daarbij bepaald dat de ACM een gewijzigd methodebesluit moet nemen met inachtneming van de uitspraak van het CBb.[1] De ACM heeft op 14 december 2023 een gewijzigd methodebesluit regionale netbeheerders gas 2022-2026 (hierna: het gewijzigde methodebesluit) vastgesteld.[2] De ACM heeft ambtshalve een gewijzigde x-factor, q-factor en rekenvoluminabesluit 2022-2026 (hierna: gewijzigd x-factorbesluit) voor Westland vastgesteld op basis van het gewijzigde methodebesluit.[3] De ACM stelt de toegestane inkomsten voor de regionale netbeheerders gas in 2025 in dit tarievenbesluit voor het eerst vast op basis van het gewijzigde methodebesluit en het gewijzigde x-factorbesluit. De ACM berekent tevens in dit tarievenbesluit voor de jaren 2022, 2023 en 2024 het verschil tussen de inkomsten op basis van het gewijzigde methodebesluit en de inkomsten op basis van het oorspronkelijke methodebesluit. De ACM calculeert deze inkomstenverschillen in één keer na in het onderhavige tarievenbesluit, op grond van artikel 81c, vijfde lid, van de Gaswet.

3. De ACM heeft in de tarievenbesluiten 2022 tot en met 2024 gewezen op de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ EU)[4] over de onafhankelijkheid van een nationale regulerende instantie (hierna: NRI) bij de vaststelling van de aansluit- en transporttarieven. Uit deze uitspraak volgt dat de wetgever niet mag voorschrijven hoe een NRI invulling geeft aan deze bevoegdheid. Dit is aan de NRI zelf.[5] De ACM wijkt bij de vaststelling van de tarieven in het tarievenbesluit Westland gas 2025 inhoudelijk niet af van de bestaande regelgeving en de reguleringsmethode die zij eerder heeft ontwikkeld en vastgelegd in het methodebesluit en het x-factorbesluit.

4. Het besluit van de ACM van 25 februari 2021 tot een wijziging van de Tarievencode gas dat zag op het vergoeden van de kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen op verzoek van kleinverbruikers,[6] is op 20 juni 2023 door het CBb vernietigd.[7] In het tarievenbesluit 2025 worden daarom enkel de efficiënte kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen *zonder verzoek* van klein- of grootverbruikers, dus op initiatief van de regionale gasnetbeheerder, vergoed. De kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen *op verzoek* van kleinverbruikers worden niet langer vergoed. Omdat het CBb heeft vastgesteld dat de verwijderingskosten voor gasaansluiting *op verzoek* niet in de tarieven vergoed mogen worden, zal de ACM de vergoeding die eerder onrechtmatig in de tarieven is verwerkt onttrekken aan de tarieven 2025. In paragraaf 4.2 wordt dit nader toegelicht.

5. In dit besluit licht de ACM eerst de achtergrond en systematiek van de tariefregulering toe (hoofdstuk 2), gevolgd door een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3) en de totstandkoming van de tarieven (hoofdstuk 4). Vervolgens beoordeelt de ACM het tarievenvoorstel van de Westland (hoofdstuk 5). Daarna stelt de ACM de tarieven vast in het dictum (hoofdstuk 6). Dit besluit bevat daarnaast drie bijlagen. Bijlage 1 betreft de rekenmodule waarmee de toegestane inkomsten voor het jaar 2025 worden berekend. In bijlage 2 zijn de tarieven voor het jaar 2025 opgenomen. Beide bijlagen zijn Excelbestanden die de ACM publiceert op www.acm.nl. Bijlage 3 bevat de relevante wettelijke bepalingen voor het vaststellen van de tarieven. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

[1] CBb 4 juli 2023, ECLI:NL:CBB:2023:320.
[2] Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726.
[3] Besluit van de ACM van 28 maart 2024, met kenmerk ACM/UIT/610698 en zaaknummer ACM/23/187279.
[4] HvJ EU 2 september 2021, ECLI:EU:C: 2021:662.
[5] Zie: 'Uitspraak Europees hof heeft gevolgen voor energietaken van de ACM', gepubliceerd op 29 november 2021, acm.nl.
[6] Besluit van de ACM van 25 februari 2021, met kenmerk ACM/UIT/548570 en zaaknummer ACM/19/036066, Stcrt. 2021, nr. 10151.
[7] CBb 20 juni 2023, ECLI:NL:CBB:2023:297.

2. Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

6. Gas wordt getransporteerd via gasnetten. De regionale netbeheerder voert zijn wettelijke taken, zoals beschreven in artikel 10 van de Gaswet, uit voor het door hem beheerde net. Het gaat onder meer om het verzorgen van het transport van gas en de aan dat transport ondersteunende diensten, alsmede het verzorgen van een aansluiting. Westland voert deze taken uit op een regionaal gasnet. Deze regionale netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet teveel betaalt, stelt de ACM de tarieven vast die Westland ten hoogste in rekening mag brengen voor de hierboven genoemde wettelijke taken (hierna gezamenlijk: de aansluit- en transporttarieven). Met dit besluit stelt de ACM de aansluit- en transporttarieven vast voor Westland voor het jaar 2025.

2.2 Systematiek

7. De aansluit- en transporttarieven komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor de regionale netbeheerders vast in een methodebesluit. De ACM heeft de methode van regulering voor de periode 2022-2026 voor de regionale netbeheerders gas vastgesteld in het gewijzigd methodebesluit van 14 december 2023.[8] Dit methodebesluit is van toepassing op dit tarievenbesluit. Met de methode van regulering beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de doelmatige kwaliteit van de uitvoering van deze taken te bevorderen.[9] De ACM stelt de verwachte efficiënte kosten vast, inclusief een redelijk rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is. Daarbij is het van belang dat een regionale netbeheerder voldoende ruimte heeft om te investeren in (i) doelmatige transportkwaliteit, (ii) voorzieningszekerheid en (iii) duurzaamheid.[10]

8. Op basis van het gewijzigde methodebesluit worden de x-factor, q-factor en rekenvolumina vastgesteld. Dit gebeurt voor iedere regionale netbeheerder afzonderlijk. Voor Westland zijn de x-factor, q-factor en rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2022-2026 vastgesteld in het gewijzigde x-factorbesluit van 29 maart 2024.[11]

9. Om de tarieven vast te stellen, berekent de ACM eerst de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties. Deze worden berekend met de formule uit artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet en de relevante toevoegingen als bedoeld in artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet. Vervolgens bepaalt de ACM welke tariefcorrecties hierop moeten worden aangebracht om zo tot de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te komen.

10. De totale inkomsten inclusief tariefcorrecties zijn de inkomsten die de regionale netbeheerder op basis van de rekenvolumina maximaal met de transport- en aansluittarieven mag verdienen. De regionale netbeheerder moet op grond van artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet, een voorstel voor deze tarieven indienen. De ACM beoordeelt dit tarievenvoorstel en stelt vervolgens de tarieven vast.

11. Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 3 van het gewijzigde methodebesluit.

[8] Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726.
[9] Artikel 81, eerste lid, van de Gaswet.
[10] Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726, randnummer 33.
[11] Besluit van de ACM van 29 maart 2024, met kenmerk ACM/UIT/610698 en zaaknummer ACM/23/187279.

3. Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

12. De regionale netbeheerder dient vóór 1 oktober een tarievenvoorstel aan de ACM te sturen, conform artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet.

13. Veel van de gegevens die de ACM gebruikt voor het berekenen van de (correcties op de) inkomsten van Westland komen uit de reguleringsdata die Westland jaarlijks aan de ACM verstrekt. De ACM heeft de reguleringsdata van het jaar 2023 ontvangen op 31 mei 2024 en 1 oktober 2024. Voor het vaststellen van dit besluit is de ACM onder meer van deze gegevens uitgegaan.

14. De ACM heeft op 16 mei 2024 en 29 augustus 2024 informele bijeenkomsten met alle regionale netbeheerders georganiseerd. Tijdens de bijeenkomsten zijn de berekening van de totale inkomsten en de correcties voor het jaar 2025 besproken. Ook is besproken hoe deze inkomsten en correcties verdeeld worden over de transport- en aansluittarieven.

15. Op 4 juni 2024 heeft de ACM de conceptberekeningen voor specifieke nacalculaties aan de regionale netbeheerders toegezonden. De ACM heeft alle regionale netbeheerders in de gelegenheid gesteld om tot en met 21 juni 2024 te reageren op de conceptberekeningen voor deze specifieke nacalculaties.

16. De ACM heeft op 12 juli 2024 een concept rekenmodule met de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties aan de regionale netbeheerders toegestuurd. Deze module is een Excelbestand waarin voor iedere regionale netbeheerder de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties worden berekend. De ACM heeft alle regionale netbeheerders in de gelegenheid gesteld om tot en met 16 augustus 2024 te reageren op de concept rekenmodule.

17. Op 12 september 2024 heeft de ACM de definitieve rekenmodule aan de regionale netbeheerders gestuurd. Op dezelfde datum heeft de ACM een tarievenmodule aan Westland gestuurd ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de regionale netbeheerder de voorgestelde tarieven kan invullen. De ACM heeft Westland verzocht de tarievenmodule in te vullen conform de invulinstructie.

18. Op 27 september 2024 heeft de ACM het eerste tarievenvoorstel van Westland ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 4 oktober 2024 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl), waarbij bedrijfsvertrouwelijke gegevens onleesbaar zijn gemaakt.

19. De ACM heeft belanghebbenden in de periode van 4 tot en met 18 oktober 2024 in de gelegenheid gesteld een reactie te geven, ten behoeve van de vaststelling van de tarieven. De ACM heeft daarop geen reacties ontvangen.

20. Na de beoordeling van het eerste voorstel van 27 september 2024, zijn door het herzien van inputgegevens van de berekening van de nacalculatie verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek de totale inkomsten voor Westland naar beneden bijgesteld (zie paragraaf 4.7). De ACM heeft Westland daarom verzocht om een nieuw tarievenvoorstel in te dienen.

21. Westland heeft op 28 oktober 2024 een nieuw tarievenvoorstel ingediend. Dit tarievenvoorstel voldoet aan de hieraan gestelde eisen.

4. Totstandkoming van de tarieven

22. De tarieven die de ACM vaststelt komen tot stand in vier stappen. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.1). De tweede stap omvat de berekening van de hoogte van de tariefcorrecties (paragraaf 4.2). De derde stap betreft de vaststelling van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.3). Ten slotte volgt de beoordeling van het tarievenvoorstel (hoofdstuk 5). Een cijfermatige uitwerking van de berekening van de totale inkomsten inclusief correcties staat in bijlage 1 van dit besluit. De tarieven zijn te vinden in bijlage 2 van dit besluit.

4.1 Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties

23. De totale inkomsten exclusief correcties van Westland voor 2024 op basis van het gewijzigde methodebesluit zijn het startpunt voor de berekening van de totale inkomsten exclusief correcties voor 2025. Deze inkomsten exclusief tariefcorrecties bestaan uit:
    a. de toepassing van de wettelijke formule (artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet);
    b. de doelmatige kosten en investeringen (artikel 81b, eerste lid, onderdeel e, van de Gaswet);
    c. de doelmatige kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen (artikel 81b, eerste lid, onderdeel f, van de Gaswet).

4.1.1 Toepassing van de wettelijke formule

24. De wettelijke formule in artikel 81b, eerste lid onderdeel d, van de Gaswet luidt als volgt:

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t *de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 81a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;*

TI_{t-1} *de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t-1 en het op basis van artikel 81a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;*

cpi *de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;*

x *de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;*

q *de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;*

25. De ACM berekent de totale inkomsten van het voorafgaande jaar in bijlage 1 van dit besluit. Voor de toepassing van de wettelijke formule gaat de ACM uit van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties voor het jaar 2024. Uit de berekening volgt dat deze totale inkomsten in 2024 EUR 22.105.939 bedragen. Dit is TI_{t-1} zoals bedoeld in randnummer 24.

26. De ACM baseert zich op de meest recente gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) voor de bepaling van de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex. De hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex die de ACM hanteert voor het jaar 2025 bedraagt 3,6%.

27. De ACM heeft de x-factor en de q-factor voor de periode 2022-2026 vastgesteld in het gewijzigde x-factorbesluit. De x-factor voor Westland is vastgesteld op 1,54 per jaar. De q-factor is vastgesteld op nul. Uit toepassing van de wettelijke formule volgt dat de totale inkomsten 2025 EUR 22.561.321 bedragen. Dit is TI_t zoals bedoeld in randnummer 24. Dit bedrag wordt naar verhouding aan de tariefruimte voor zowel de transportdienst als de aansluitdienst toegekend, dit zijn de zogeheten richtbedragen. Deze verhouding volgt uit het gewijzigde x-factorbesluit 2022-2026.

4.1.2 Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten

28. De ACM heeft Westland verzocht de gemaakte doelmatige kosten voor bijzondere investeringen (artikel 81b, eerste lid, onderdeel e, van de Gaswet) en de gemaakte doelmatige kosten voor de verwerving van een bestaand net (artikel 81b, eerste lid, onderdeel g, van de Gaswet) op te geven. Westland heeft hiervan geen opgave gedaan.

4.1.3 Conclusie

29. Uit de toepassing van de wettelijke formule volgt daarmee dat de totale inkomsten voor Westland exclusief tariefcorrecties EUR 22.561.321 bedragen voor het jaar 2025.

4.2 Tariefcorrecties

30. De ACM kan de tarieven die in het jaar 2025 zullen gelden.[12] Dit doet de ACM door de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te berekenen. Hiertoe berekent de ACM in deze paragraaf de som van de tariefcorrecties. Deze som voegt de ACM toe aan de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties.

31. De volgende correcties zijn voor dit tarievenbesluit van belang:
    a. Correctie voor lokale heffingen 2023;
    b. Nacalculatie gewijzigd methodebesluit 2022-2024;
    c. Nacalculatie netverliezen gas 2023;
    d. Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen 2023;
    e. Nacalculatie invoeding 2023;
    f. Desinvesteringen gas en verwijderingskosten gasnetten 2023;
    g. Nacalculatie verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek klein- en grootverbruik 2023;
    h. Correctie reeds vergoede verwijderingskosten gasaansluitingen op verzoek kleinverbruik 2021.

32. De ACM zal met tariefcorrecties kosten of opbrengsten uit 2025 of uit eerdere jaren vergoeden in de tarieven van het jaar 2025.

33. Als de ACM inkomsten in het jaar t corrigeert voor kosten of opbrengsten uit eerdere jaren, dan houdt de ACM daarbij rekening met de financieringslasten of -baten als gevolg van dit tijdsverschil door middel van toepassing van een heffingsrente. Vanaf het tarievenbesluit 2022 hanteert de ACM de wettelijke rente voor niet-handelstransacties[13] (hierna: wettelijke rente) als heffingsrente.

34. Het uitgangspunt bij het toepassen van de wettelijke rente is dat over het totale bedrag rente wordt berekend vanaf 1 juli van het jaar waarop het tekort of overschot betrekking heeft tot 1 juli 2025. Bij het vaststellen van het tarievenbesluit 2025 is de wettelijke rente voor de eerste helft van het jaar 2025 nog niet bekend. De ACM maakt daarom een schatting van deze wettelijke rente. Vanwege de toegenomen volatiliteit van de wettelijke rente schat de ACM deze parameter op de volgende manier.[14]

[12] Artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet.
[13] Hierbij doelt de ACM op de wettelijke rente, bedoeld in artikel 119 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.
[14] Van januari 2015 tot en met december 2022 stond de wettelijke rente op 2%. Vanaf 2023 werd de wettelijke rente volatieler. In het eerste half jaar van 2023 stond de wettelijke rente op 4%, in het tweede half jaar van 2023 op 6%, en in het eerste half jaar van 2024 op 7%.

35. Voor de alternatieve schattingsmethode volgt de ACM de berekeningswijze die de Minister van Justitie aanhoudt bij vaststelling van de wettelijke rente.[15] Deze berekeningswijze gaat voor de wettelijke rente in het eerste half jaar van jaar t uit van de basisherfinancieringsrente van de ECB (hierna: ECB rente) geldend eind oktober in jaar t-1. Deze rentevoet wordt vermeerderd met 2,25 procentpunt en afgerond naar hele procenten om tot de wettelijke rente te komen. Ten tijde van het versturen van het informatieverzoek voor het tarievenbesluit 2025 is de ECB rentestand van eind oktober 2024 nog niet bekend. De ACM gaat daarom uit van de meest recente rentestand met peildatum 31 augustus 2024. De stand van de ECB rente op 31 augustus 2024 is 4,25%. Op basis van de berekeningswijze van de wettelijke rente schat de ACM de wettelijke rente voor het eerste half jaar van 2025 op 7%.

36. In de berekening voor de totale inkomsten gas 2025 zijn de nacalculaties in principe naar rato verdeeld over de richtbedragen van de transport- en aansluitdienst. Bepaalde nacalculaties worden echter specifiek aan de tariefruimte van één van de diensten toebedeeld. De toewijzing wordt per nacalculatie beschreven in de volgende paragrafen.

4.2.1 Correctie voor lokale heffingen 2023

37. De lokale heffingen betreffen een zogenaamd Objectiveerbaar Regionaal Verschil (ORV). In het gewijzigde methodebesluit heeft de ACM aangegeven dat zij verschillen tussen schattingen en realisaties van de kosten voor lokale heffingen zal nacalculeren.[16] Per 1 januari 2022 mogen gemeenten geen lokale heffingen meer in rekening brengen bij regionale netbeheerders.[17] Er vinden nog wel naheffingen plaats die op jaren vóór 2022 zien. De ACM beschikt over de feitelijke kostengegevens van het jaar 2023. Omdat er geen schatting is opgenomen voor de lokale heffingen in het gewijzigde methodebesluit, worden deze werkelijke kosten nagecalculeerd. Na toepassing van de wettelijke rente telt de ACM het bedrag op bij de totale inkomsten voor het jaar 2025.

38. Voor Westland resulteert dit in een correctie van EUR 21.744, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.2 Nacalculatie gewijzigd methodebesluit 2022-2024

39. Op 14 december 2023 heeft de ACM het gewijzigde methodebesluit vastgesteld.[18] Met dit besluit geeft de ACM uitvoering aan de uitspraak van 4 juli 2023 van het CBb, waarin het methodebesluit regionale netbeheerders gas 2022-2026 van 16 september 2021 is vernietigd. Het gewijzigde methodebesluit is met terugwerkende kracht van toepassing vanaf 1 januari 2022. In de tarieven van 2025 zal de ACM daarom een nacalculatie toepassen om de netbeheerders de inkomsten uit 2022-2024 toe te kennen zoals deze zouden zijn vastgesteld op basis van het gewijzigde methodebesluit.

40. Voor de nacalculatie berekent de ACM het verschil in de toegestane inkomsten voor 2022-2024 en de relevante nacalculaties in de tarieven 2024 op basis van het oorspronkelijke en het gewijzigde methodebesluit. De ACM calculeert deze inkomstenverschillen in één keer na in het onderhavige tarievenbesluit, op grond van artikel 81c, vijfde lid, van de Gaswet.

41. Voor Westland resulteert dit in een correctie van EUR 2.542.910, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt naar verhouding aan zowel de tariefruimte voor de transportdienst als voor de aansluitdienst toegekend.

[15] Zie ook de nota van toelichting bij het meest recente wijzigingsbesluit van de wettelijke rente. Besluit van 20 december 2023, *Stb.* 2023, 484, gepubliceerd op 22 december 2023.
[16] Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726, randnummer 230.
[17] Sinds 1 juli 2017 mogen gemeenten geen precariobelasting meer heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Een uitzondering geldt voor gemeenten die op 10 februari 2016 in hun belastingverordening een tarief hadden voor nutsnetwerken. Deze gemeenten mogen uiterlijk tot 1 januari 2022 nog precariobelasting heffen naar maximaal het tarief dat op 10 februari 2016 gold. Wet van 22 maart 2017, *Stb.* 2017, 157, uitgegeven op 12 april 2017.
[18] Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726.

4.2.3 Nacalculatie netverliezen gas 2023

42. In 2022 zijn de gasprijzen sterk toegenomen en in 2023 en 2024 relatief hoog gebleven. Door deze hoge gasprijzen is het voor de regionale netbeheerders duurder geworden om gas voor netverliezen in te kopen.[19] In het gewijzigde methodebesluit is bij het vaststellen van de totale toegestane inkomsten van de sector rekening gehouden met een significant lager kostenniveau voor de inkoop van netverliezen dan de daadwerkelijke kosten. Als gevolg daarvan worden de efficiënte kosten voor het inkopen van netverliezen gas in 2023 niet volledig gedekt via de totale inkomsten.

43. De ACM heeft de bevoegdheid om de tarieven te corrigeren, als de geschatte kosten in het gewijzigde methodebesluit afwijken van de daadwerkelijke kosten die de regionale netbeheerders in 2023 maken.[20] De ACM dient op basis van jurisprudentie wel prudent om te gaan met het inzetten van deze nacalculatiebevoegdheid.[21]

44. In het gewijzigde methodebesluit is geen voornemen opgenomen tot nacalculatie voor de inkoopkosten van netverliezen uit 2023. Gezien de extreme marktomstandigheden en het effect van deze marktomstandigheden op de financiële posities van de regionale netbeheerders heeft de ACM echter besloten over te gaan tot nacalculatie van deze kosten.[22] Deze kosten worden verwerkt in de tarieven voor 2025.

45. De ACM heeft bij de invulling van de nacalculatie de keuze om wel of niet te kijken naar onderlinge verschillen in kostenefficiëntie tussen regionale netbeheerders. Het niet betrekken van onderlinge efficiëntieverschillen houdt in dat de werkelijke kosten per individuele regionale netbeheerder worden nagecalculeerd. Het wel betrekken van onderlinge efficiëntieverschillen betekent dat per individuele regionale netbeheerder de sectorgemiddelde kosten worden nagecalculeerd.

46. Gelet op de extreme, onverwachte marktomstandigheden als gevolg van de energiecrisis is de ACM van mening dat het niet redelijk is om de invulling van de nacalculatie van de inkoopkosten van netverliezen volledig op basis van onderlinge efficiëntieverschillen te baseren, maar dat het ook niet redelijk is om dit helemaal buiten beschouwing te laten. De ACM concludeert namelijk dat regionale netbeheerders wel enige invloed hebben gehad op de inkoopkosten van netverliezen 2023. De regionale netbeheerders hebben invloed op de kosten uit kunnen oefenen door de volumes netverliezen te verminderen en door de inkoopprijs te controleren met de gekozen inkoopstrategie. Anderzijds zijn de stijgingen van de inkoopprijzen in 2023 voor het grootste deel gevolg het van de energiecrisis. De ACM concludeert daarmee dat de kosten voor netverliezen in 2023 voor het grootste deel niet binnen de invloed van de regionale netbeheerders valt. Dit pleit ervoor dat onderlinge efficiëntieverschillen voor het grootste gedeelte van de nacalculatie niet worden meegenomen.

47. Op basis van bovenstaande overwegingen, acht de ACM een verdeling van de nacalculatie van netverliezen voor 25% op basis van onderlinge efficiëntieverschillen en de resterende 75% van de nacalculatie op werkelijke kosten evenredig.

48. Daarnaast is in het jaar 2023 bij het vaststellen van de totale inkomsten exclusief correcties door toepassing van de wettelijke formule (zie paragraaf 4.1.1) sprake van een uitzonderlijk hoog inflatiecijfer (hierna: CPI) van 12,0%, welke voor een significant deel bestond uit de energiecomponent (5,83%).[23] Deze energieprijsstijgingen betekenden voor de regionale netbeheerders voornamelijk hogere inkoopkosten

[19] Regionale netbeheerders zijn verplicht om netverliezen in te kopen op grond van artikel 10, derde lid, onderdeel e, van de Gaswet.
[20] Op basis van artikel 81c, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Gaswet.
[21] Zie ook: het Methodebesluit transporttaken TenneT 2017-2021, randnummer 300 e.v. Het Methodebesluit netbeheerder van het net op zee TenneT 2017-2021, randnummer 203 e.v. Het Methodebesluit GTS 2017-2021, randnummer 283 e.v. CBB 24 juli 2018, ECLI:NL:CBB:2018:347, ov. 7.5.1.
[22] Zie: 'ACM houdt bij vaststelling tarieven 2023 rekening met hogere kosten voor netverliezen als gevolg van hoge energieprijzen', gepubliceerd op 29 juli 2022, acm.nl.
[23] Zie: CBS, StatLine - Consumentenprijzen; bijdrage en impact, CPI 2015=100 (cbs.nl). De gekozen filters zijn: Bestedingscategorieën = 045000 Energie, Perioden = 2022 augustus, Onderwerp = Bijdrage aan de jaarmutatie CPI.

netverliezen en deze kosten krijgen zij in 2023 reeds via de nacalculatie netverliezen vergoed. De hoge CPI leidt via de wettelijke formule ook tot een inkomstenstijging ter dekking van kosten die niet uit netverliezen komen, wat in combinatie met een nacalculatie van netverliezen mogelijk leidt tot een overdekking van energiekosten. De ACM heeft daarom onderzocht in hoeverre de prijsstijging op alle kostenposten niet zijnde netverliezen overeenkomt met de CPI van 12%.

49. De ACM heeft de regionale netbeheerders verzocht om toe te lichten hoe hun kosten die niet voortkomen uit netverliezen zich in 2023 hebben ontwikkeld en hoe deze ontwikkeling zich verhoudt tot de CPI in 2023. Op basis van de onderbouwing van de regionale netbeheerders concludeert de ACM dat de combinatie van de nacalculatie netverliezen en de toepassing van de wettelijke formule tot een te hoge vergoeding van de energiekosten in 2023 van afgerond 3,5% leidt. De ACM maakt daarom in de nacalculatie netverliezen 2023 een correctie voor de kosten die de netbeheerders in 2023 door de energiecomponent in de CPI extra vergoed hebben gekregen. De exacte berekeningsmethode van de nacalculatie volgt hieronder.

50. Als eerste wordt berekend welke kosten voor netverliezen in aanmerking komen voor nacalculatie. Dit zijn de kosten die regionale netbeheerders nog niet vergoed hebben gekregen via het gewijzigde methodebesluit, de wettelijke formule of opbrengsten voor netverliezen in 2023. Deze kosten worden per regionale netbeheerder als volgt berekend:
    a. Eerst wordt het gemiddelde van de sectorkosten[24] minus de sectoropbrengsten over de peiljaren (2018-2020) genomen en naar het prijspeil en efficiëntieniveau van 2021 gebracht. Dit staat gelijk aan de sectorvergoeding voor netverliezen in de begininkomsten 2021;
    b. Deze sectorvergoeding wordt op basis van de samengestelde output verdeeld over de regionale netbeheerders om tot de individuele vergoeding voor netverliezen in de begininkomsten 2021 te komen;
    c. Deze individuele vergoeding per netbeheerder wordt via de wettelijke formule naar prijspeil en efficiëntieniveau 2023 gebracht. Dit staat gelijk aan de vergoeding die de netbeheerder al heeft ontvangen via het gewijzigde methodebesluit;
    d. Vervolgens wordt er berekend hoeveel de netbeheerders in 2023 door de energiecomponent in de CPI extra vergoed kregen. Hiervoor wordt het correctiepercentage van afgerond 3,5% gebruikt dat volgt uit randnummer 49. Conform de toepassing van de CPI in de wettelijke formule in het Tarievenbesluit 2023 wordt dit correctiepercentage vermenigvuldigd met de totale inkomsten in 2022. Aangezien de correctie enkel de overige kosten betreft worden de totale inkomsten in 2022 eerst verminderd met de vergoeding voor netverliezen (zoals berekend in stap c);
    e. De reeds vergoede kosten voor netverliezen in 2023 staan gelijk aan de som van de kostenschatting uit het gewijzigde methodebesluit (stap a-c), de extra inkomsten via de toepassing van de CPI (stap d) en de opbrengsten voor netverliezen in 2023;
    f. De reeds vergoede kosten voor netverliezen in 2023 staan gelijk aan de som van de kostenschatting uit het gewijzigde methodebesluit (stap a-c), de extra inkomsten via de toepassing van de CPI (stap d) en de opbrengsten voor netverliezen in 2023;
    g. Per netbeheerder staan de ongedekte kosten voor netverliezen in 2023 gelijk aan het verschil tussen de werkelijke kosten en de reeds vergoede kosten. Dit zijn de kosten die in aanmerking komen voor nacalculatie.

51. De nacalculatie wordt voor 75% berekend op basis van werkelijke kosten. Het nacalculatiebedrag dat hieruit volgt staat per regionale netbeheerder gelijk aan zijn ongedekte kosten vermenigvuldigd met 75%.

52. De nacalculatie wordt voor 25% berekend op basis van de sectorgemiddelde kosten. De sectorgemiddelde kosten staan gelijk aan de ongedekte sectorkosten gedeeld door de samengestelde output van de sector. Per regionale netbeheerder worden deze sectorgemiddelde kosten vermenigvuldigd met zijn

[24] De sectorkosten voor netverliezen in 2018-2020 zijn gebaseerd op schattingen van KYOS Energy Consulting B.V. Zie rapport "Inkoopkosten van netverliezen voor regionale gastransportnetten", maart 2021.

samengestelde output. Het bedrag dat hieruit volgt wordt met 25% vermenigvuldigd om tot het nacalculatiedeel op basis van sectorgemiddelde te komen.

53. Het bruto nacalculatiebedrag per regionale netbeheerder, vóór verrekening met het voorschot dat in de totale inkomsten 2023 is verwerkt, staat gelijk aan de som van het nacalculatiebedrag op basis van werkelijke kosten en het nacalculatiebedrag op basis van sectorgemiddelde kosten. Voor Westland resulteert dit in een bruto nacalculatie van EUR 2.024.441.

54. De regionale netbeheerders hebben in de tarieven 2023 een voorschot op de nacalculatie voor netverliezen in 2023 ontvangen. Om tot het netto nacalculatiebedrag voor netverliezen in 2023 te komen wordt dit voorschot afgetrokken van het bruto nacalculatiebedrag. Daarbij wordt rekening gehouden met volumeveranderingen waardoor netbeheerders in werkelijkheid een lagere of hogere vergoeding hebben ontvangen dan de vergoeding voor de schatting. Om hiervoor te corrigeren worden de gebruikte rekenvolumes voor de tarieven 2023 vergeleken met de werkelijke volumes die de netbeheerder in 2023 in rekening heeft gebracht.

55. Voor Westland resulteert dit in een correctie van EUR – 2.467.401, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.4 Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen 2023

56. In de reguleringsperiode 2022 – 2026 calculeert de ACM de risicovrije rente en de rentevoet voor vreemd vermogen in de *Weighted Average Cost of Capital* (hierna: WACC) na.[25] De ACM acht de verschillen die kunnen ontstaan tussen de schatting en de realisatie te groot om deze rentes niet te corrigeren. Daarbij komt dat kleine verschillen in de rente al een grote impact kunnen hebben op de tarieven vanwege de omvang van de gestandaardiseerde activa waarde (hierna: GAW).

57. De ACM berekent de nacalculatie als volgt. Eerst berekent de ACM op basis van de nagecalculeerde risicovrije rente en de nagecalculeerde rente voor de kostenvoet vreemd vermogen de WACC opnieuw (hierna: de herrekende WACC). Daarna wordt jaarlijks op sectorniveau het absolute verschil berekend tussen de geschatte vermogenskosten en de vermogenskosten op basis van de herrekende WACC voor het desbetreffende jaar. De ACM doet dit door rekening te houden met het lineaire verloop van de totale efficiënte kosten in het begin inkomstenjaar naar het eind inkomstenjaar (en dus niet met de WACC zoals deze is vastgesteld voor de tussenliggende jaren). Op deze manier ziet de correctie telkens op één jaar en is er geen sprake van een herverdeling van inkomsten over tijd.

58. Voor de invulling van de nacalculatie risicovrije rente en rente voor de kostenvoet vreemd vermogen wordt de sectorgemiddelde GAW 2018-2020 in efficiëntie niveau 2021 en prijspeil 2021 uit de x-factorberekening als uitgangspunt genomen. De sectorgemiddelde GAW wordt eerst naar efficiëntieniveau en prijspeil 2023 gebracht. Vervolgens worden de vermogenskosten tweemaal berekend door deze GAW te vermenigvuldigen met 1) de WACC die volgt uit de gewijzigde x-factorberekening, en 2) de herrekende WACC. Het verschil tussen de twee vermogenskosten vormt het nacalculatiebedrag voor de sector. Dit bedrag wordt vervolgens op basis van de samengestelde output aan de individuele netbeheerders toebedeeld.

59. Voor Westland resulteert dit voor activa in het transportdomein in een nacalculatie van EUR 1.989.649, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

60. Voor Westland resulteert dit voor activa in het aansluitdomein in een nacalculatie van EUR 391.020, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de aansluitdienst toegekend.

[25] Zie: Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726, randnummers 390-396.

4.2.5 Nacalculatie invoeding 2023

61. De ACM heeft in het gewijzigde methodebesluit aangekondigd dat de volumes voor invoeding voor gas nagecalculeerd zullen worden in het tarievenbesluit 2025.[26] De ACM doet dit omdat zij verwacht dat de invoedingsvolumes deze reguleringsperiode in verhouding sterker stijgen dan de afnamevolumes. Daardoor bestaat er een risico op onderdekking van de efficiënte kosten die de regionale netbeheerder maakt voor het faciliteren van invoeding.

62. Ten opzichte van het tarievenbesluit gas 2024 heeft de ACM de berekeningswijze van de nacalculatie in het huidige tarievenbesluit op één punt gewijzigd. De 'rolling forward' wegingsfactoren worden niet langer berekend als een gewogen gemiddelde van de tarieven voor afname in het nacalculatiejaar. De ACM wijzigt de berekening op dit punt, omdat zij na voortschrijdend inzicht van mening is dat de huidige berekeningswijze leidt tot een voorspelbaarder verloop van de 'rolling forward' wegingsfactoren. Daarmee worden de jaar-op-jaar ontwikkelingen van de geschatte kosten per volume-eenheid invoeding beter te verklaren.

63. De nacalculatie invoeding is als volgt ingericht.
    a. De ACM berekent de verandering van invoedingssaldo's in 2023 ten opzichte van de rekenvolumes uit het gewijzigde methodebesluit.
    b. De ACM berekent vervolgens de 'rolling forward' wegingsfactoren voor invoeding, die in feite een invoedingstarief representeren. Het startpunt voor de 'rolling forward' wegingsfactoren zijn de wegingsfactoren uit de gewijzigde x-factorbesluiten. Deze wegingsfactoren worden met de x-factor en CPI naar efficiëntieniveau en prijspeil 2023 gebracht om tot de 'rolling forward' wegingsfactoren te komen.
    c. Het product van de verandering van invoedingssaldo's (stap a) en de bijbehorende 'rolling forward' wegingsfactoren (stap b) geeft het bruto nacalculatiebedrag.
    d. In de reguleringsmethode zit echter al een vergoeding voor invoeding verwerkt in de afnametarieven.[27] Als de afnamevolumes zijn gestegen (gedaald), hebben regionale netbeheerders dus ook een hogere (lagere) vergoeding voor invoeding gekregen dan in het gewijzigde methodebesluit is berekend. De ACM berekent de verandering van deze vergoeding als gevolg van een ontwikkeling in afnamevolumes. De uitkomst dient als correctie op het nacalculatiebedrag.
    e. Het uiteindelijke nacalculatiebedrag dat Westland ontvangt, volgt door de verandering van de vergoeding via afname (stap d) af te trekken van het bruto nacalculatiebedrag (stap c).

64. Voor Westland resulteert dit in een nacalculatie van EUR 6.709, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.6 Desinvesteringen gas en verwijderingskosten gasnetten 2023

65. In het tarievenbesluit gas 2025 worden de werkelijke kosten van desinvesteringen als gevolg van de afnemende benuttingsgraad van het gasnet vergoed. Dit geldt voor investeringen in het transportdomein daterend van na 2004 en voor investeringen in het aansluitdomein daterend van na 2008. De ACM heeft in het gewijzigde methodebesluit opgenomen dat deze kosten op werkelijke basis worden nagecalculeerd omdat de ACM geen goede schatting kon maken van deze kosten op basis van het verleden.[28]

66. Om de kosten na te calculeren breidt de ACM de individuele GAW bestanden van de regionale netbeheerders uit met desinvesteringen. Hierin worden de desinvesteringen die regionale netbeheerders opgeven in de Reguleringsdata opgenomen. Uit de GAW bestanden volgt de restwaarde in het jaar 2026 –

[26] Zie: Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726, randnummers 366-374.
[27] Zie: Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726, randnummer 372.
[28] Zie: Besluit van de ACM van 14 december 2023, met kenmerk ACM/UIT/600687 en zaaknummer ACM/23/184726, randnummers 375 t/m 379.

het laatste jaar van de reguleringsperiode – van de gasactiva die in het jaar 2023 worden gedesinvesteerd. De ACM calculeert de restwaarde van de gedesinvesteerde gasactiva aan het einde van de reguleringsperiode na omdat de kapitaalkosten van deze desinvesteringen al zijn verwerkt in de vaststelling van de toegestane inkomsten voor de reguleringsperiode 2022 – 2026.

67. De totale restwaarde in 2026 van de gedesinvesteerde activa in 2023 wordt via de discontovoet naar 2023 verdisconteerd. Dit bedrag wordt vervolgens verrekend met eventuele opbrengsten uit desinvesteringen. Tot slot wordt de netto resterende activawaarde op basis van de wettelijke rente naar het juiste prijspeil voor de tarieven 2025 gebracht.

68. Naast desinvesteringen van gasactiva hebben regionale netbeheerders ook operationele kosten voor het verwijderen van gasnetten. Deze operationele kosten worden ook op werkelijke kosten nagecalculeerd indien er sprake is van verwijdering als gevolg van de afnemende benuttingsgraad van het gasnet. Deze kosten worden opgeteld bij de netto resterende activawaarde van de desinvesteringen in het transportdomein.

69. Voor Westland resulteert dit voor de desinvesteringen in het transportdomein en de verwijderingskosten van gasnetten in een nacalculatie van EUR 20.175, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

70. Voor Westland resulteert dit voor de desinvesteringen in het aansluitdomein in een nacalculatie van EUR 0, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de aansluitdienst toegekend.

4.2.7 Nacalculatie verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek klein- en grootverbruik 2023

71. In de tarieven 2025 worden de efficiënte kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen zonder verzoek van klein- of grootverbruikers voor het jaar 2023 vergoed. Op 28 juli 2021 heeft de ACM geconstateerd dat het verwijderen van een gasaansluiting zonder verzoek omwille van de veiligheid, bij de algehele beheerstaak van de regionale gasnetbeheerders behoort.[29] De ACM heeft op 12 december 2023 nogmaals benadrukt dat alleen de kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen zonder verzoek, omwille van de veiligheid, in de tarieven verwerkt kunnen worden.[30] De verwijderingskosten voor gasaansluitingen zonder verzoek van klein- of grootverbruikers worden daardoor – net als alle andere kosten van het beheer van het gasnet – in het transporttarief verwerkt.

72. Alleen de kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen zonder verzoek – op initiatief van de regionale gasnetbeheerder – worden nagecalculeerd. De kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen op verzoek van klein- of grootverbruikers worden niet vergoed. Het CBb heeft op 20 juni 2023 het besluit van de ACM van 25 februari 2021 tot een wijziging van de Tarievencode gas vernietigd.[31] Het besluit van de ACM zag op het vergoeden van de kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen op verzoek van kleinverbruikers.[32] In het tarievenbesluit 2025 worden daarom niet langer de efficiënte kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen op verzoek van kleinverbruikers vergoed.

73. Vanwege de verschillende karakteristieken worden de (doelmatige) kosten voor het verwijderen van kleinverbruikers- en grootverbruikersaansluitingen afzonderlijk berekend. De doelmatige kosten worden berekend door de sectorkosten voor verwijderingen zonder verzoek van klein- dan wel grootverbruikers te delen door het totaal aantal verwijderingen zonder verzoek van klein- dan wel grootverbruikers. Vervolgens worden deze sectorkosten verdeeld over de verschillende netbeheerders op basis van hun gerealiseerde verwijderingen zonder verzoek van klein- dan wel grootverbruikers. Tenslotte wordt voor de

[29] Zie: 'ACM verwerkt kosten verwijderen onveilige gasaansluitingen in transporttarief', gepubliceerd op 28 juli 2021, acm.nl.
[30] Zie: 'ACM: aangepaste werkwijze voor veilig verwijderen van gasaanslujtingen', gepubliceerd op 12 december 2023, acm.nl.
[31] CBb 20 juni 2023, ECLI:NL:CBB:2023:297.
[32] Besluit van de ACM van 25 februari 2021, met kenmerk ACM/UIT/548570 en zaaknummer ACM/19/036066, *Stcrt*. 2021, nr. 10151.

verwijderingskosten van gasaansluitingen van kleinverbruikers de individuele vergoeding die al in de gewijzigde x-factorbesluiten is opgenomen in mindering gebracht.

74. Voor Westland resulteert dit in een nacalculatie voor de in 2023 gemaakte verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek voor kleinverbruikers van EUR 56.612, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

75. Voor Westland resulteert dit in een nacalculatie voor de in 2023 gemaakte verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek voor grootverbruikers van EUR 316.239, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.8 Correctie reeds vergoede verwijderingskosten op verzoek 2021

76. Vanwege de vernietiging door het CBb op 20 juni 2023 van het besluit van de ACM van 25 februari 2021 tot een wijziging van de Tarievencode gas, is vast komen te staan dat de ACM de verwijderingskosten voor gasaansluitingen op verzoek van kleinverbruikers niet in de tarieven had mogen verwerken.[33] Het vergoeden van kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen op verzoek van de aangeslotene is strijdig gebleken met het Unierecht. De ACM onttrekt deze reeds vergoede kosten daarom aan de tarieven.

77. De basis voor deze correctie is het nacalculatiebedrag voor verwijderingskosten op verzoek van kleinverbruikers dat in de tarieven 2023 is verwerkt. Dat nacalculatiebedrag wordt met de wettelijke rente naar prijspeil 2025 gebracht. Voor Westland resulteert dit in een nacalculatie voor de in 2023 gemaakte verwijderingskosten gasaansluitingen op verzoek voor kleinverbruikers van EUR -70.157, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.9 Conclusie

78. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een totaal bedrag van EUR 2.807.501 aan correcties voor het jaar 2025 voor Westland.

4.3 Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties

79. In paragraaf 4.1.3 is uitgewerkt dat de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties EUR 22.561.321 bedragen voor het jaar 2025. In paragraaf 4.2.9 is berekend dat de tariefcorrecties EUR 2.807.501 bedragen voor het jaar 2025. Opgeteld vormen deze de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties, te weten EUR 25.368.822. Dit is het bedrag dat Westland in 2025 maximaal mag ontvangen. De onderstaande tabel bevat een samenvatting van de inkomsten en correcties. In bijlage 1 wordt de opbouw van deze inkomsten weergegeven.

Paragraaf	**Omschrijving**	**Bedrag (EUR)**
4.1.1	Toepassing van de wettelijke formule	22.561.321
4.1.2	Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten	0
4.1.3	**Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties**	**22.561.321**

4.2.1	Correctie voor lokale heffingen 2023	21.744
4.2.2	Nacalculatie gewijzigd methodebesluit 2022-2024	2.542.910
4.2.3	Nacalculatie netverliezen gas 2023	– 2.467.401
4.2.4	Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen 2023 (transportdienst)	1.989.649

[33] CBb 20 juni 2023, ECLI:NL:CBB:2023:297.

4.2.4	Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen 2023 (aansluitdienst)	391.020
4.2.5	Nacalculatie invoeding 2023	6.709
4.2.6	Desinvesteringen gas en verwijderingskosten gasnetten 2023 (transportdienst)	20.175
4.2.6	Desinvesteringen gas en verwijderingskosten gasnetten 2023 (aansluitdienst)	0
4.2.7	Nacalculatie verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek klein- en grootverbruik 2023 (kleinverbruik)	56.612
4.2.7	Nacalculatie verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek klein- en grootverbruik 2023 (grootverbruik)	316.239
4.2.8	Correctie reeds vergoede verwijderingskosten gasaansluitingen op verzoek kleinverbruik 2021	– 70.157
4.2.9	**Conclusie**	**2.807.501**

4.3	**Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties 2025**	**25.368.822**

5. Beoordeling van het tarievenvoorstel

80. In deze paragraaf beschrijft de ACM het proces van de beoordeling van de tarievenvoorstellen van de regionale netbeheerders. De regionale netbeheerder is bij zijn tarievenvoorstel uitgegaan van de Gaswet en de Tarievencode gas. De ACM sluit daar in haar toetsing bij aan. Daartoe toetst de ACM het voorstel onder meer aan de Richtlijnen Controle Tarieven. Dit heeft de ACM medegedeeld bij het verzoek aan de regionale netbeheerders om een voorstel in te dienen. Deze richtlijnen zien toe op de ontwikkeling van de tarieven voor iedere regionale netbeheerder. De richtlijnen zijn terug te vinden in de op 4 oktober 2024 gepubliceerde tarievenvoorstellen.

81. Indien het voorstel voldoet aan de richtlijnen, stelt de ACM de tarieven vast conform het voorstel. Als het voorstel daar niet aan voldoet, zal de ACM de regionale netbeheerder verzoeken een gewijzigd voorstel in te dienen. Indien het definitieve voorstel nog steeds niet aan de richtlijnen voldoet, heeft de ACM de mogelijkheid om zelf de hoogte van de tarieven te bepalen en deze vast te stellen.

5.1 Toetsingskader

82. De ACM beoordeelt of het voorstel van Westland:
    - voldoet aan de eis dat de periodieke aansluitvergoeding (hierna: PAV) niet meer bedraagt dan 5% van de eenmalige aansluitvergoeding (hierna: EAV) behorend bij dezelfde aansluitcategorie;
    - de totale inkomsten behaald met de transportdienst, PAV en EAV niet meer dan één procent afwijken van de door de ACM gehanteerde richtbedragen voor deze domeinen;
    - niet meer dan 4% afwijkt van de door de ACM verwachte tariefmutatie.

83. Op basis van de efficiënte kosten bepaalt de ACM in de berekening van de totale inkomsten voor 2025 de richtbedragen voor de verschillende diensten. Het gaat bij deze richtbedragen om een verdeling van de inkomsten tussen de verschillende domeinen transportdienst, PAV en EAV. Het verschuiven van inkomsten (en daarmee kruissubsidiëring) wordt tegengegaan doordat maar beperkt (max. één procent) van de richtbedragen mag worden afgeweken.

84. Daarnaast vereist de ACM vanuit het principe van kostenoriëntatie dat de regionale netbeheerder een kostenonderbouwing aanlevert voor tariefmutaties die meer dan vier procentpunt afwijken van de gemiddelde verwachte tariefmutatie. De gemiddelde verwachte tariefmutatie, die per groep van tariefcategorieën kan verschillen, wordt gebaseerd op de toepassing van de gewijzigde x-factor en de cumulatieve effecten van correcties op de tarieven van 2023. Uit de kostenonderbouwing moet blijken dat een afwijking van de verwachte tariefmutatie noodzakelijk is om specifiek voor het voorgestelde tarief tot een meer kosten-georiënteerd tarief te komen. De ACM verzoekt in ieder geval om een toelichting of kostenonderbouwing bij afwijkingen van meer dan vier procentpunt (positief of negatief) ten opzichte van de verwachte tariefmutatie.

85. Tenslotte toetst de ACM of de EAV en de PAV behorende bij dezelfde aansluitcategorie in een logische verhouding tot elkaar staan. De PAV bestaat grofweg uit twee onderdelen; een deel ter dekking van de vervangingskosten van de aansluiting en een deel ter dekking van de kosten voor het operationeel houden van een storingsdienst. De ACM concludeert hieruit dat de kosten die ten grondslag liggen aan de PAV logischerwijs gerelateerd zijn aan de kosten voortvloeiende uit de EAV en dat dit ook in de tarieven terug te zien moet zijn.

86. Als het voorstel voldoet aan de richtlijnen, stelt de ACM de tarieven vast conform het voorstel. Als het voorstel daar niet aan voldoet, kan de ACM zelf de hoogte van de tarieven bepalen en deze vaststellen. Met inachtneming van voornoemd toetsingskader heeft de ACM de individuele voorstellen getoetst.

5.2 Beoordeling van het voorstel

87. De ACM heeft het eerste voorstel van Westland van 27 september 2024 beoordeeld en voorlopig goedgekeurd. Na deze beoordeling zijn door het herzien van inputgegevens van de berekening van de nacalculatie verwijderingskosten gasaansluitingen zonder verzoek de totale inkomsten voor Westland naar beneden bijgesteld. De ACM heeft Westland daarom gevraagd om een nieuw tarievenvoorstel in te dienen. Westland heeft op 28 oktober 2024 een nieuw tarievenvoorstel ingediend. Naar de mening van de ACM is dit voorstel in overeenstemming met de vereisten zoals die uit het hiervoor uiteengezette toetsingskader volgen. De ACM heeft de hiermee voorgestelde tarieven verwerkt in het tarievenblad in bijlage 2 van dit besluit.

5.3 Conclusie

88. Gelet op het voorgaande bepaalt de ACM dat de tarieven voor het jaar 2025 zullen worden vastgesteld conform bijlage 2 van dit besluit.

6. Dictum

89. Op grond van artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt de transport- en aansluittarieven voor het jaar 2025, die Westland Infra Netbeheer B.V. ten hoogste in rekening mag brengen, vast overeenkomstig bijlage 2.

90. Van dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt mededeling doen in de Staatscourant. Voorts zal zij dit besluit publiceren op haar website (www.acm.nl) en ter inzage leggen ten kantore van de Autoriteit Consument en Markt. Daarnaast is Westland Infra Netbeheer B.V. verplicht om een exemplaar ter inzage te leggen in ieder van haar vestigingen

91. De tarieven treden in werking op 1 januari 2025.

Den Haag,

Datum: 22 november 2024

Autoriteit Consument en Markt,

namens deze,

M.G.M. Coenraad – Van der Zande MSc.
Teammanager Directie Toezicht Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2025

De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Berekening totale inkomsten 2025 regionaal netbeheer gas” gepubliceerd met daarin de berekening van de totale inkomsten voor het jaar 2025. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage van dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2025

De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Tarievenblad Westland Gas 2025” gepubliceerd met daarin de vastgestelde tarieven voor het jaar 2025. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage van dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 3 – Relevante wettelijke bepalingen

Gaswet

Artikel 10

1. Een netbeheerder, een gasopslagbedrijf of een LNG-bedrijf heeft tot taak zijn gastransportnet, onderscheidenlijk zijn gasopslaginstallatie of zijn LNG-installatie op economische voorwaarden in werking te hebben, te onderhouden en te ontwikkelen op een wijze die de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van dat gastransportnet of die installatie en van het transport van gas waarborgt en het milieu ontziet.
2. Een netbeheerder, een gasopslagbedrijf of een LNG-bedrijf verstrekt aan:
   a. andere netbeheerders, gasopslagbedrijven en LNG-bedrijven voldoende informatie om te waarborgen dat het transport en de opslag van gas met behulp van zijn gastransportnet, onderscheidenlijk zijn gasopslaginstallatie of zijn LNG-installatie, en de daarmee verbonden gastransportnetten op een veilige en doelmatige wijze kan plaatsvinden,
   b. gebruikers van het gastransportnet of de installatie alle gegevens die zij nodig hebben voor een efficiënte toegang tot het net of de installatie en
   c. de netbeheerder van het landelijk gastransportnet informatie over de actuele gasstromen op zijn net.
3. Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de taken, genoemd in het eerste lid, tevens tot taak:
   a. koppelingen met andere gastransportnetten te realiseren en reparaties aan zijn gastransportnet uit te voeren;
   b. onverminderd artikel 37, op geschikte wijze gegevens te publiceren over koppelingen tussen gastransportnetten, het gebruik van die netten en de toewijzing van transportcapaciteit;
   c. voorzieningen te treffen in geval van faillissement van een leverancier van gas aan afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid;
   d. onverminderd artikel 54a, gas te weren dat niet voldoet aan de invoedspecificaties, opgenomen in de ministeriële regeling, bedoeld in artikel 11;
   e. netverliezen in te kopen.
4. Bij de toepassing van het eerste tot en met het derde lid onthouden gasbedrijven als bedoeld in het eerste lid zich van iedere vorm van discriminatie tussen gebruikers van de gastransportnetten of de installaties.
5. Een netbeheerder heeft met betrekking tot zijn netten, in aanvulling op de in het eerste en derde lid genoemde taken, tevens tot taak:
   a. ervoor zorg te dragen dat een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, voor elke aansluiting beschikt over een geïnstalleerde meetinrichting, tenzij die afnemer blijkens de voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdelen a of b, beschikt over een onbemeten aansluiting;
   b. zorg te dragen voor het beheer en onderhoud van de bij een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, geïnstalleerde meetinrichting;
   c. op verzoek van een producent vast te stellen of diens productie-installatie geschikt is voor de opwekking van gas uit hernieuwbare energiebronnen, alsmede of de inrichting om te meten geschikt is voor de meting van het gas uit hernieuwbare energiebronnen dat met de productie-installatie wordt opgewekt en op een gastransportnet ingevoed;
   d. de hoeveelheid gas uit hernieuwbare energiebronnen te meten.
6. Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de in het eerste, derde en vijfde lid genoemde taken, in het voor hem krachtens artikel 12b, eerste lid, onderdeel f vastgestelde gebied tevens tot taak om:
   a. een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft van ten hoogste $40 m^3(n)$ per uur te voorzien van deze aansluiting;
   b. een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan $40 m^3(n)$ per uur te voorzien van deze aansluiting op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit, met dien verstande dat een installatie niet wordt voorzien van een aansluiting waarmee laagcalorisch gas aan het

gastransportnet kan worden onttrokken, indien die installatie onderling technische, organisatorische of functionele bindingen heeft en in de onmiddellijke nabijheid is gelegen van een installatie die als gevolg van het verbod in artikel 10g, eerste lid, niet meer is aangesloten op dat deel van het gastransportnet waarmee laagcalorisch gas wordt getransporteerd;

c. aansluitingen te beheren en onderhouden;

d. aansluitingen te wijzigen, anders dan het omschakelen van die aansluitingen, of verwijderen, indien de afnemer hierom verzoekt.

7. Het zesde lid, onderdeel a, is niet van toepassing:
   a. voor het aansluiten van een te bouwen bouwwerk, tenzij een college van burgemeester en wethouders het gebied waarin dit bouwwerk wordt gebouwd, hebben aangewezen als gebied waar aansluiting op het gastransportnet strikt noodzakelijk is om zwaarwegende redenen van algemeen belang, waaronder begrepen de maatschappelijke kosten en baten. Bij ministeriële regeling worden hiertoe nadere regels gesteld;
   b. in gebieden waar een gastransportnet aanwezig is, indien een college van burgemeester en wethouders het gebied hebben aangewezen als gebied waar zich een warmtenet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Warmtewet, of een andere energie-infrastructuur bevindt of gaat bevinden die kan voorzien in de verwachte warmtebehoefte.
8. Een college van burgemeester en wethouders meldt een besluit als bedoeld in het zevende lid, onderdeel a of b, aan de Autoriteit Consument en Markt.
9. De Autoriteit Consument en Markt houdt een register bij van de gebieden waarover een besluit is genomen als bedoeld in het zevende lid, onderdeel a of b, en die krachtens artikel 12b, eerste lid, onderdeel f, zijn uitgezonderd. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de in het register te vermelden gegevens.
10. Onverminderd artikel 37, eerste lid, maakt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, een gasopslagbedrijf of een LNG-bedrijf informatie die nodig is voor doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt openbaar.
11. Een netbeheerder heeft tot taak zijn gastransportnet te beschermen tegen mogelijke invloeden van buitenaf.
12. Degene, niet zijnde een netbeheerder, die bij een afnemer de meting van op het gastransportnet ingevoed gas uit hernieuwbare bronnen verricht, deelt de verkregen productiemeetgegevens mee aan de betreffende afnemer en aan de netbeheerder op wiens gastransport net de producent is aangesloten.
13. De netbeheerder deelt de productiemeetgegevens, bedoeld in het vijfde lid, onderdeel d, en het twaalfde lid, mee aan Onze Minister, alsmede aan de desbetreffende producent voor zover die nog niet de beschikking heeft over die informatie.

Artikel 81a

1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 81b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 81, eerste lid, vast:
   a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,
   b. de kwaliteitsterm, en
   c. het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan het in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde rekenvolume gedurende de in dat lid bedoelde periode wijzigen.

3. Indien een besluit op grond van artikel 81, eerste lid, bij een onherroepelijke rechterlijke uitspraak vernietigd is of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar herroepen is, herziet de Autoriteit Consument en Markt de in het eerste lid vermelde besluiten met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode.

Artikel 81b

1. Iedere netbeheerder die het transport van gas verricht dat bestemd is voor levering aan afnemers zendt

jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas aan die afnemers en de dat transport ondersteunende diensten, en voor de taken bedoeld in de artikelen 1i en 10b met inachtneming van:

- **a.** het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken, behalve voor zover bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 12 voor de in artikel 12a, onderdeel c, genoemde dienst voor het verzorgen van een aansluiting, een andere kostentoerekening aan tariefdragers betreffende die dienst is toegestaan of voorgeschreven,
- **b.** de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g,
- **c.** het bepaalde bij of krachtens artikel 81a,
- **d.** de formule:

$$\boldsymbol{TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}}$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven uit het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in het jaar t en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in het jaar t-1 en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft en

- **e.** de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e, voor zover deze kosten doelmatig zijn;
- **f.** het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij en krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn;
- **g.** de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 1i, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 82a in rekening zijn gebracht via een tarief;
- **h.** de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 10b, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 82b in rekening zijn gebracht via een tarief.

2. De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onder e en f.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan een beleidsregel vaststellen betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onderdelen g en h.

Artikel 81c

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt met betrekking tot het transport van gas dat bestemd is voor levering aan afnemers voor iedere netbeheerder de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor de onderscheiden tariefdragers en die deze ten hoogste mag berekenen voor het transport van dat gas en de dat transport ondersteunende diensten, alsmede de tarieven voor het verzorgen van een aansluiting, jaarlijks vast. Bij het vaststellen van de tarieven betrekt de Autoriteit Consument en Markt, in afwijking van de artikelen 81, eerste lid, en 81a, eerste lid, de geschatte kosten voor de uitvoering van wettelijke taken waarmee bij de vaststelling van een besluit als bedoeld in artikel 81, eerste lid, geen rekening is gehouden, voor zover deze kosten doelmatig zijn.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:
    a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van de artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;
    b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;
    c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijk gegevens daarvan afwijken;
    d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt.
3. Indien het voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 81b, eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden, stelt deze de tarieven voor de desbetreffende netbeheerder uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 81b.
4. Indien de totale inkomsten aan het begin van de periode, bedoeld in artikel 81, eerste lid, niet in overeenstemming zijn met het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, kan de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van de formule, genoemd in artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, in plaats van TIt-1, de totale inkomsten vaststellen op het efficiënte kostenniveau, inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is.
5. Indien een besluit op grond van artikel 81, eerste lid, of 81a, eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herberekent de Autoriteit Consument en Markt de tarieven, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting, kwaliteitsterm of rekenvolume, en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen tarieven. Daarbij worden deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de tarieven zijn verdisconteerd separaat weergegeven.